

BESTUURLIJK RAPPORT

Voortgang bezuinigingen 2011-2014

stadsdeel West

november 2012

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

R a

BESTUURLIJK RAPPORT

Voortgang bezuinigingen 2011-2014

stadsdeel West

november 2012

colofon

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

directeur: dr. Jan de Ridder

onderzoekers: drs. John van Leuken (projectleider)

drs. Jurriaan Kooij

Raynor Overbeek Bloemen

Dit rapport bestaat uit twee delen: het bestuurlijk rapport en het onderzoeksrapport met bijlagen. In het bestuurlijk rapport geeft de rekenkamer de belangrijkste bevindingen en beantwoording van de onderzoeksvragen weer.

Leeswijzer

Voor u ligt het bestuurlijk rapport van de Rekenkamer Amsterdam ('de rekenkamer') van het onderzoek naar de bezuinigingen bij de stadsdelen.

In dit onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

In hoeverre voeren de stadsdelen hun structurele bezuinigingen volgens plan uit en welke soorten bezuinigingen zijn vanwege welke redenen succesvol of juist problematisch?

Het volledige rapport van de rekenkamer bestaat uit twee delen: het bestuurlijk rapport (deel 1) en het onderzoeksrapport met bijlagen (deel 2). In het bestuurlijk rapport geeft de rekenkamer de belangrijkste bevindingen, conclusie, analyse en aanbevelingen weer, waarbij specifiek (de twee gekleurde pagina's) wordt ingegaan op de bezuinigingen in stadsdeel West.

Het onderzoeksrapport bevat in detail de bevindingen en beantwoording van de onderzoeksvragen. In het onderzoeksrapport zijn de bevindingen van dit onderzoek voor *alle* stadsdelen weergegeven.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Belangrijkste bevindingen stadsdeel West	9
3	Bevindingen Amsterdamse stadsdelen	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Oorspronkelijke bezuinigingsplannen	11
3.3	Voortgang bezuinigingen	13
4	Analyse en aanbevelingen	17
5	Bestuurlijke reactie en nawoord	21
5.1	Bestuurlijke reactie	21
5.2	Nawoord rekenkamer	23
	Bijlage 1 - Bevindingen stadsdeel West	25

1 Inleiding

De stadsdelen van de gemeente Amsterdam zijn allen bezig met omvangrijke bezuinigingen. De plannen voor deze bezuinigingen zijn, in het algemeen, rondom de aanvang van de huidige bestuursperiode gemaakt. De geplande bezuinigingen moeten in de periode 2011-2014 hun beslag krijgen. In 2011 wilden de stadsdelen in 2014 ongeveer € 124 miljoen structureel hebben bezuinigd. Inmiddels is bekend dat zowel de centrale stad als de stadsdelen plannen maken voor aanvullende bezuinigingen. Het aandeel van de stadsdelen in deze bezuinigingen zal, voor zover bekend, ongeveer € 69 miljoen bedragen.¹

In dit onderzoek heeft de rekenkamer geïnventariseerd hoe de voortgang is van de bezuinigingen bij de stadsdelen. Hierbij staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

In hoeverre voeren de stadsdelen hun structurele bezuinigingen volgens plan uit en welke soorten bezuinigingen zijn vanwege welke redenen succesvol of juist problematisch?

Voor de uitvoering van dit onderzoek heeft de rekenkamer op basis van de begrotingen, perspectiefnota's en jaarrekeningen van de stadsdelen de geplande bezuinigingsmaatregelen en de geboekte voortgang geïnventariseerd. In totaal zijn op deze manier 510 afzonderlijke bezuinigingsmaatregelen geïdentificeerd en geanalyseerd.

Allereerst is geanalyseerd in hoeverre bezuinigingsmaatregelen in 2011 volgens plan zijn gerealiseerd. Hiervoor heeft de rekenkamer zich gebaseerd op de door de stadsdelen verstrekte informatie in de jaarrekeningen over 2011. Daarnaast is nagegaan in hoeverre stadsdelen de verwachte opbrengsten van bestaande bezuinigingsmaatregelen inmiddels hebben bijgesteld. Hierbij is zowel bezuinigingsmaatregelen gekeken waarvan, door nieuwe inzichten, hogere opbrengsten worden verwacht ('opwaartse bijstellingen') als naar maatregelen waarvan de verwachte opbrengst tegenvalt in vergelijking met de oorspronkelijke plannen ('neerwaartse bijstellingen'). Tot slot is ook in beeld gebracht in hoeverre stadsdelen nieuwe bezuinigingsmaatregelen hebben getroffen die niet in eerdere plannen of begrotingen zijn genoemd.

Voor deze analyse is niet alleen de voortgang (en eventuele bijstelling) van bezuinigingsmaatregelen geïnventariseerd, maar zijn de bezuinigingen ook in een vijftal categorieën ingedeeld om analyse naar type bezuiniging mogelijk te maken. In kader 1.1. is deze werkwijze verder toegelicht.

¹ Onder de naam '1 stad 1 opgave' moeten de stadsdelen en de centrale stad gezamenlijk zo'n € 193 miljoen bezuinigen in de periode 2013-2016. Het aandeel van de stadsdelen in deze nieuwe bezuinigingsopgave is € 69 miljoen (Kadernota 2013).

Kader 1.1 Toelichting indeling categorieën bezuinigingsmaatregelen

Voor de indeling in categorieën zijn de volgende definities gebruikt:

- Meer efficiency: Met de bezuinigingen in deze categorie moet een efficiëntieslag gemaakt worden: het stadsdeel blijft dezelfde taken uitvoeren voor minder geld.
- Minder taken: Hieronder vallen bezuinigingen die tot stand komen door het verminderen van taken die het stadsdeel uitvoert (of laat uitvoeren).
- Lastenverzwaringen: Een bezuiniging valt in deze categorie als deze direct tot gevolg heeft dat kosten voor burgers of niet-gemeentelijke organisaties stijgen.
- Administratief: Bij deze bezuinigingen dekt een stadsdeel de kosten van een bepaalde taken niet meer (of minder) uit de begroting maar uit andere dekkingsbronnen. Dit betekent dat dit, vanuit de begroting bezien, snel te realiseren bezuinigingen zijn, maar dat van de vervolgplannen afhangt of er (door bijvoorbeeld meer efficiency of het verminderen van de taakuitvoering) daadwerkelijk bezuinigd wordt.
- Nog in te vullen: Dit zijn bezuinigingen waarvan het stadsdeel aangeeft dat nog moet worden bepaald hoe er precies gaat worden bezuinigd.

Sommige bezuinigingen zijn moeilijk in te delen. Vaak zijn dit combinaties van 'meer efficiency' enerzijds, en 'minder taken' of 'lastenverzwaringen' anderzijds. In deze gevallen zijn bezuinigingen ingedeeld bij 'meer efficiency' tenzij uit de omschrijving bleek dat de bezuiniging overwegend een karakter had van 'minder taken' of 'lastenverzwaring'.

In het volgende hoofdstuk wordt eerst een samenvatting gegeven van de belangrijkste bevindingen bij de bezuinigingen in stadsdeel West. Vervolgens worden de belangrijkste bevindingen gepresenteerd voor de totale bezuinigingen van alle stadsdelen gezamenlijk.² Daarna worden de bevindingen geanalyseerd en doet de rekenkamer aanbevelingen.

² In bijlage 1 bij dit bestuurlijk rapport zijn de bevindingen voor stadsdeel West meer uitgebreid weergegeven. Uitgebreide beschrijvingen van de bevindingen bij de overige stadsdelen zijn opgenomen in het Onderzoeksrapport.

2 Belangrijkste bevindingen stadsdeel West

Totaal aan bezuinigingsmaatregelen moet in 2014 € 23,1 miljoen opleveren

Stadsdeel West heeft in *West maakt het verschil* besloten tot een bezuinigingsopgave van in totaal € 24,2 miljoen (te realiseren in 2014). In de begrotingen voor 2011 en 2012 zijn in totaal 84 structurele bezuinigingsmaatregelen geïnventariseerd die in 2014 € 23,1 miljoen moeten opleveren. Deze bezuinigingsmaatregelen zijn in onderstaande figuur uitgesplitst naar de verschillende categorieën bezuinigingen.

Figuur 2.1. Categorieën oorspronkelijke bezuinigingsmaatregelen (cumulatief per 2014)

Stadsdeel West bezuinigt vooral door meer efficiency: € 12,6 miljoen

Het grootste deel van de bezuinigingen wil stadsdeel West realiseren door meer efficiënt te werken. Hoewel omvangrijk (ruim 50% van de totaal te realiseren bezuinigingen) is het aandeel van bezuinigingen door meer efficiency vergelijkbaar met de andere stadsdelen. Stadsdeel West verwacht vooral veel van bezuinigingen door efficiencywinst als gevolg van de fusie (€ 1,8 miljoen) en door slimmer in te kopen (€ 1 miljoen). Een andere grote (administratieve) bezuiniging is het voortaan volledig dekken van de kosten van projectmedewerkers uit de budgetten van projecten en niet langer uit de begroting van het stadsdeel.

Aandeel nog in te vullen bezuinigingen is groot: € 5,2 miljoen

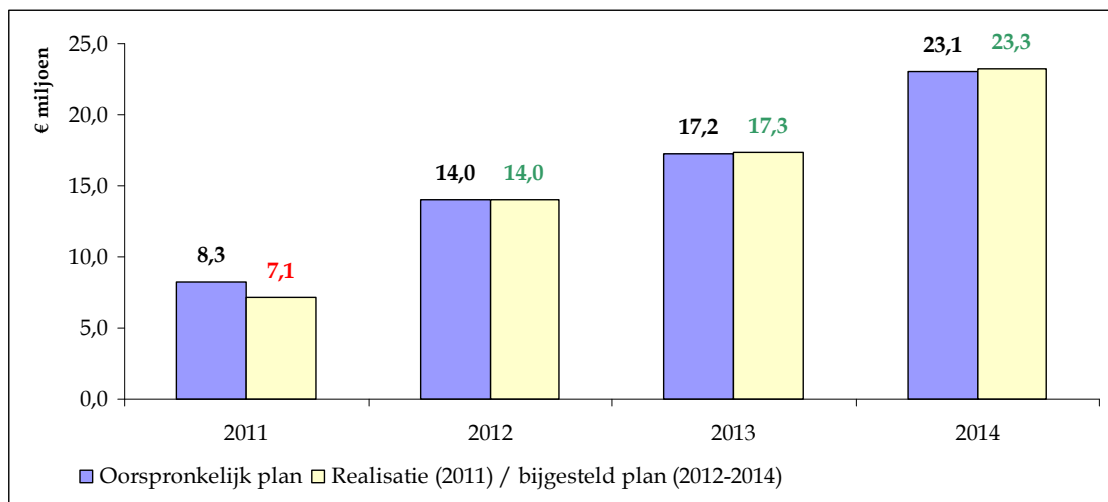
Opvallend is dat stadsdeel West voor een aantal bezuinigingsmaatregelen nog niet precies weet hoe deze moeten worden ingevuld. In totaal gaat het om een groot bedrag aan nog in te vullen bezuinigingen (€ 5,2 miljoen). Ook in vergelijking met de overige stadsdelen is dit veel: in totaal moeten *alle* stadsdelen nog zo'n € 12,5 miljoen aan bezuinigingen nog nader invullen. Grote nog in te vullen bezuinigingen zijn de vernieuwing van welzijn in 2013 en 2014 (samen ongeveer € 2 miljoen).

Realisatie bezuinigingen in 2011 blijft achter bij oorspronkelijk plan

In totaal heeft stadsdeel West in 2011 € 7,1 miljoen van de € 8,3 miljoen aan geplande bezuinigingen gerealiseerd. Dit resultaat is vergelijkbaar met de stadsdelen Oost en Zuid. De tegenvallers in de realisatie doen zich in stadsdeel West uitsluitend voor binnen de categorie 'meer efficiency'. De grootste tegenvallers zijn de bezuinigingen 'budgetten boventalligen buiten de fusie' (-/- € 0,4 miljoen), 'vastgoedexploitatie' (-/- € 0,3 miljoen) en 'schoonmaak' (-/- € 0,2 miljoen).

In onderstaande figuur is niet alleen de realisatie van de geplande bezuinigingen in 2011 weergegeven, maar ook in hoeverre de geplande bezuinigingen voor de periode 2012-2014 inmiddels zijn bijgesteld.

Figuur 2.2. Voortgang bezuinigingen 2011-2014

Verwachting voor bezuinigingen in 2014 wijkt nauwelijks af van oorspronkelijk plan

Stadsdeel West heeft de oorspronkelijk geplande bezuinigingen niet of nauwelijks gewijzigd. De tegenvallende realisatie van bezuinigingen in 2011 heeft niet geleid tot bijstelling van de verwachte resultaten van de bezuinigingen in latere jaren. Dit betekent dat het stadsdeel verwacht dat de tegenvallers eenmalig zijn en later ingehaald kunnen worden. De enige aanpassing die het stadsdeel heeft gemaakt is een opwaartse bijstelling: bij de bezuiniging op de formatie burgerzaken heeft het stadsdeel het verwachte resultaat met € 0,2 miljoen opwaarts bijgesteld (tot in totaal € 0,6 miljoen). Stadsdeel West verwacht hierdoor in 2014 € 23,3 miljoen in plaats van de oorspronkelijke € 23,1 miljoen te bezuinigen. Onderdeel van deze € 23,3 miljoen zijn de hiervoor genoemde nog in te vullen bezuinigingen ter hoogte van € 5,2 miljoen.

3 Bevindingen Amsterdamse stadsdelen

3.1 Inleiding

Dit inventariserende onderzoek heeft tot doel om inzicht te geven in de voortgang die de stadsdelen hebben geboekt bij het realiseren van de bezuinigingen. Voor dit onderzoek is eerst in beeld gebracht welke oorspronkelijke plannen de stadsdelen voor de bezuinigingen hebben gemaakt. Daarna is nagegaan welke voortgang de stadsdelen hebben geboekt bij het uitvoeren van deze plannen.

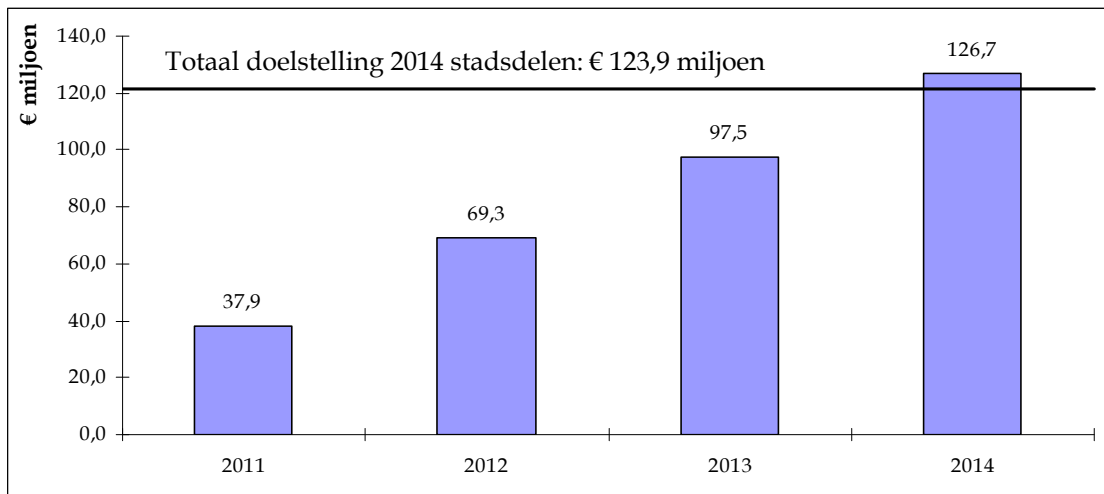
3.2 Oorspronkelijke bezuinigingsplannen

Alle Amsterdamse stadsdelen hebben bij het begin van de huidige bestuursperiode (2010-2014) de noodzaak gesignaleerd voor bezuinigingen. In coalitieakkoorden of afzonderlijke heroverwegingsbesluiten hebben de stadsdelen vervolgens de omvang van de na te streven bezuinigingen gesteld. Deze doelstellingen hebben allemaal betrekking op dezelfde periode (2011-2014). In totaal hebben de stadsdelen gezamenlijk zich een doel gesteld om in 2014 € 123,9 miljoen structureel te bezuinigen.

Totale omvang bezuinigingsmaatregelen stadsdelen: € 126,7 miljoen

De stadsdelen hebben de bezuinigingsdoelstellingen uitgewerkt met concrete bezuinigingsmaatregelen. De totale omvang van de bij de stadsdelen geïnventariseerde bezuinigingsmaatregelen bedraagt € 126,7 miljoen. Dit totaal is hoger dan het door de stadsdelen gestelde doel. Met uitzondering van stadsdeel West hebben alle stadsdelen een totaal aan bezuinigingsmaatregelen getroffen dat gelijk is aan, of hoger ligt dan het gestelde doel. In stadsdeel West is het totaal aan bezuinigingsmaatregelen € 23,1 miljoen terwijl het doel € 24,2 miljoen is.

Figuur 3.1 Doelstelling bezuinigingen en geïnventariseerde bezuinigingsmaatregelen

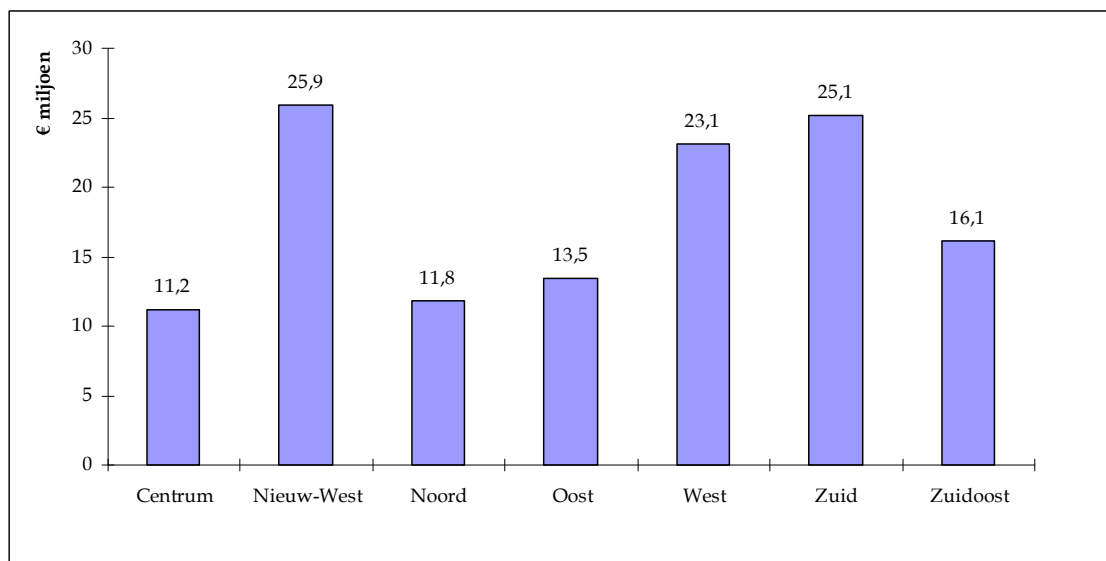

Nieuw-West, Zuid en West hebben de meest omvangrijke bezuinigingsmaatregelen

De omvang van de totale bezuinigingsmaatregelen varieert per stadsdeel. In de stadsdelen Nieuw-West, Zuid en West bedraagt het totaal aan bezuinigingsmaatregelen ruimschoots meer dan € 20 miljoen, terwijl bij de overige stadsdelen dit totaal tussen de € 10 en € 16 miljoen ligt. Deze variatie tussen stadsdelen hangt onder meer samen met de (financiële) omvang van het stadsdeel.

Daarnaast ontstaat variatie tussen de stadsdelen ook door de hoogte van het gestelde bezuinigingsdoel. De bezuinigingsdoelen kunnen variëren omdat deze voor een groot deel zijn afgestemd op verwachte tekorten in de toekomst. De wijze waarop deze tekorten zijn ingeschat door de stadsdelen wisselt en ook de gevoeligheid voor toekomstige ontwikkelingen verschilt per stadsdeel. Daarnaast kiezen sommige stadsdelen er expliciet voor om meer te bezuinigen dan strikt noodzakelijk is voor begrotingsevenwicht: op deze manier wordt financiële ruimte gecreëerd voor nieuw beleid.

Figuur 3.2 Omvang bezuinigingsmaatregelen per stadsdeel (cumulatief per 2014)

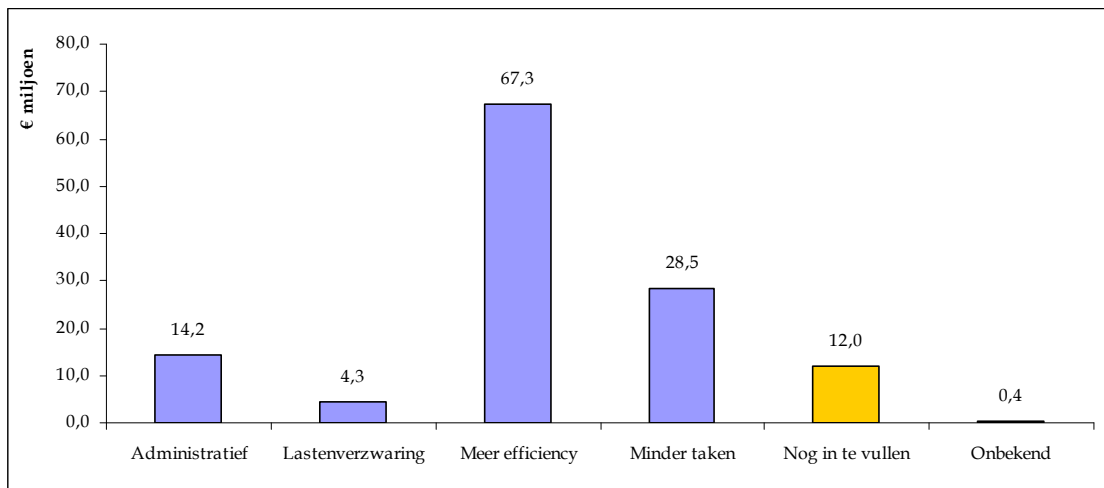
Ruim de helft van de bezuinigingen door meer efficiency: € 67,3 miljoen

In totaal heeft de rekenkamer 510 afzonderlijke bezuinigingsmaatregelen bij de stadsdelen geteld. Deze bezuinigingsmaatregelen zijn op basis van omschrijvingen in begrotingen en perspectiefnota's ingedeeld in categorieën: meer efficiency, minder taken, lastenverzwaringen, administratief en nog in te vullen.³ Meer dan de helft van de totale bezuinigingen willen de stadsdelen behalen door efficiënter te werken (€ 67,3 miljoen). De totale omvang van administratieve bezuinigingen en

³ In een heel beperkt aantal bezuinigingen (tot een totaal van € 0,4 miljoen) was het op basis van de beschikbare omschrijvingen in begrotingen of perspectiefnota's niet mogelijk de bezuinigingsmaatregelen in te delen in één van deze categorieën. Deze bezuinigingen zijn ingedeeld in de categorie 'onbekend'.

lastenverzwaringen is relatief beperkt.⁴ Ook op het niveau van afzonderlijke stadsdelen is de categorie efficiency bezuinigingen vaak het grootst. Alleen stadsdeel Oost heeft ervoor gekozen om vooral te bezuinigen door het aantal taken dat wordt uitgevoerd te verminderen (€ 6,7 miljoen). Opvallend bij stadsdeel Centrum is dat de omvang van administratieve bezuinigingen juist relatief groot is (€ 3 miljoen).

Figuur 3.3 Categorieën bezuinigingsmaatregelen (cumulatief per 2014)

Bijna 10% van de bezuinigingen moet nog worden ingevuld door de stadsdelen

In totaal moeten de stadsdelen zo'n € 12 miljoen aan bezuinigingen nog nader invullen. Soms is weliswaar bekend binnen welk programma deze bezuinigingen moeten worden gevonden, maar is nog niet bepaald op welke wijze dit precies moet gaan gebeuren. Dit is niet in alle stadsdelen in gelijke mate het geval. Vooral stadsdeel West (€ 5,2 miljoen), stadsdeel Nieuw-West (€ 3,4 miljoen) en stadsdeel Oost (€ 2,3 miljoen) moeten nog bezuinigingen nader invullen.

3.3 Voortgang bezuinigingen

De stadsdelen hebben inmiddels over de resultaten van het eerste jaar (2011) van hun bezuinigingen gerapporteerd in de jaarrekeningen. Hieruit blijkt in hoeverre de plannen bezuinigingsmaatregelen voor 2011 succesvol zijn uitgevoerd. Daarnaast kan er natuurlijk ook sprake zijn voortschrijdend inzicht bij stadsdelen ten aanzien van bezuinigingen die gepland staan voor de latere jaren (2012, 2013 of 2014). Door voortschrijdend inzicht komen bijvoorbeeld meevallers en tegenvallers aan het licht.

⁴ Sommige bezuinigingen hebben kenmerken van meerdere categorieën. Vaak zijn dit combinaties van 'meer efficiency' enerzijds, en 'minder taken' of 'lastenverzwaringen' anderzijds. In deze gevallen zijn bezuinigingen ingedeeld bij 'meer efficiency' tenzij uit de omschrijving bleek dat de bezuiniging overwegend een karakter had van 'minder taken' of 'lastenverzwaring'. Dit heeft tot gevolg dat de categorie 'meer efficiency' mogelijk iets groter is dan in werkelijkheid en de categorieën 'minder taken' en 'lastenverzwaring' juist iets hoger kunnen zijn.

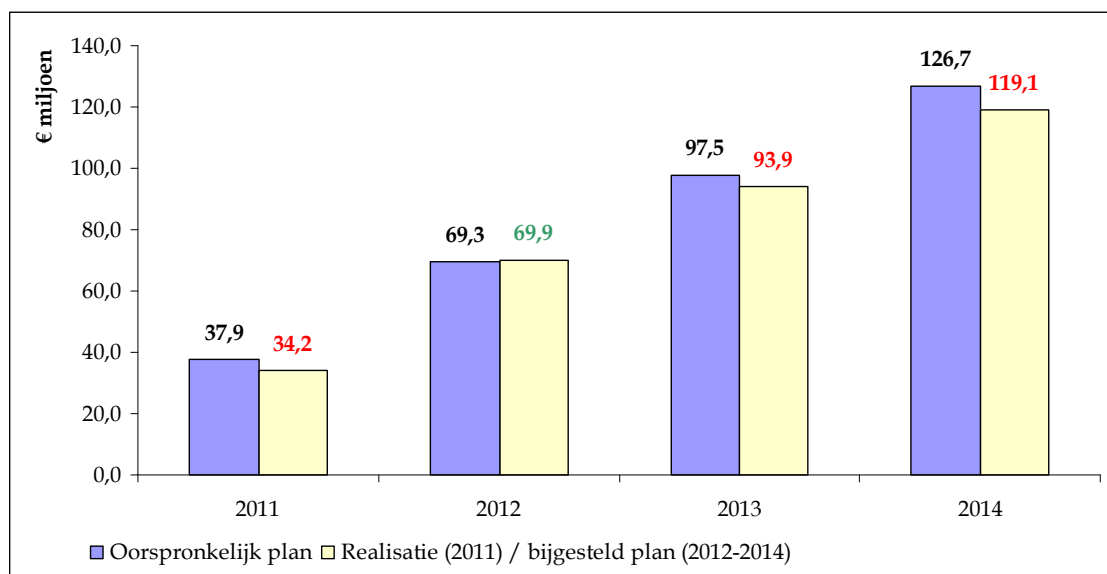
Ook kunnen stadsdelen soms aanvullende mogelijkheden zien voor nieuwe bezuinigingen.

Voor dit onderzoek is allereerst op basis van de jaarrekeningen 2011 van de stadsdelen nagegaan in hoeverre de bezuinigingen voor 2011 volgens plan zijn uitgevoerd. Daarna is op basis van de begrotingen voor 2012 en perspectiefnota's onderzocht in hoeverre stadsdelen door voortschrijdend inzicht meevallers, tegenvallers of nieuwe bezuinigingsmogelijkheden hebben gesignaleerd voor de bezuinigingen in de jaren 2012, 2013 en 2014.

Realisatie bezuinigingen 2011 licht achter op schema: € 34,2 miljoen

Uit de jaarrekeningen over 2011 van de stadsdelen blijkt dat de realisatie van de bezuinigingen licht achter blijft bij de oorspronkelijke plannen. In 2011 hebben de stadsdelen ongeveer € 34,2 miljoen van de geplande € 37,9 miljoen aan bezuinigingen gerealiseerd. Uit de jaarrekeningen van de stadsdelen Oost, West en Zuid blijkt dat de gerealiseerde structurele bezuinigingen per stadsdeel rond de € 1 miljoen achter zijn gebleven. In de overige stadsdelen zijn de bezuinigingen in 2011 zonder afwijkingen (of zeer beperkte afwijkingen) gerealiseerd.

Figuur 3.4. Voortgang bezuinigingen stadsdelen 2011-2014 (cumulatief)

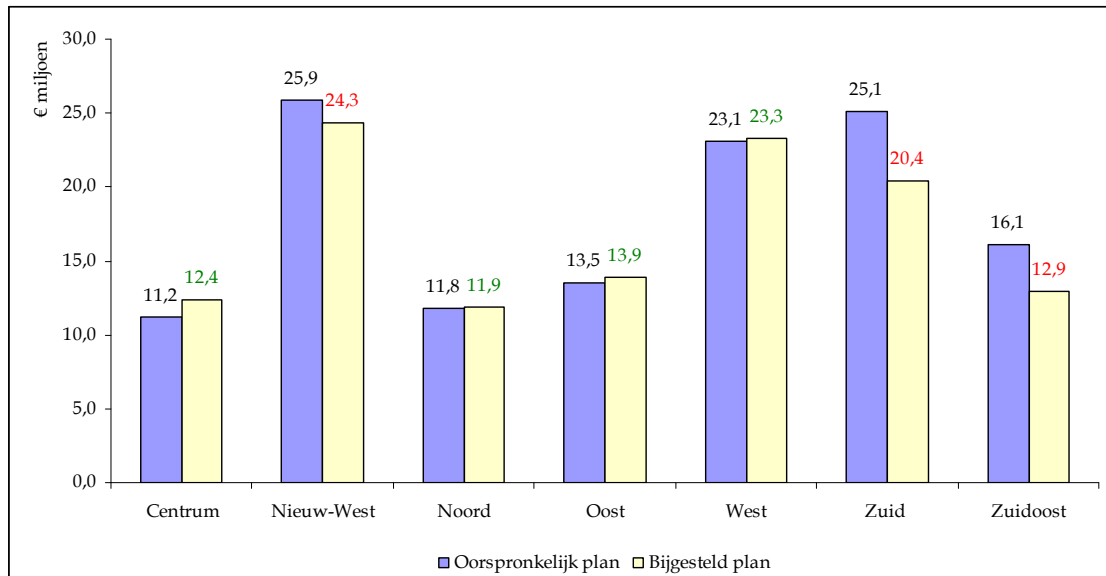

Verwachting voor resultaat bezuinigingen in 2014 redelijk op schema: € 119 miljoen

Voor 2014 verwachten de stadsdelen in totaal bijna € 119 miljoen te bezuinigen (ten opzichte van € 126,7 miljoen in de oorspronkelijke plannen). Ten opzichte van de oorspronkelijke plannen betekent dit dat de stadsdelen, per saldo, een kleine tegenvaller (€ 7,6 miljoen) verwachten bij de toekomstige uitvoering van bezuinigingen. Het grootste deel hiervan komt voor rekening van de stadsdelen Zuid (-/- € 4,7 miljoen), Zuidoost (-/- € 3,2 miljoen) en Nieuw-West (-/- € 1,6 miljoen). In figuur 3.5 is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de afzonderlijke stadsdelen de

verwachte opbrengsten van de oorspronkelijke bezuinigingsplannen hebben bijgesteld.⁵

Figuur 3.5. Bijgestelde verwachte opbrengst bezuinigingen per stadsdeel (cumulatief per 2014)

Stadsdelen Noord, Oost en West hebben niet of nauwelijks plannen aangepast

De verwachte opbrengst van de bezuinigingen in stadsdeel Centrum wordt, na aanpassingen voor meevallers, tegenvallers en nieuwe bezuinigingen per saldo ruim € 1 miljoen hoger.⁶ Daarentegen hebben de stadsdelen Noord, Oost en West geen tegenvallers verwacht en, in beperkte mate, meevallers of mogelijkheden voor nieuwe bezuinigingen hebben gezien. Aangezien de stadsdelen Oost en West bij de uitvoering van de bezuinigingen in 2011 elk tegenvallers hebben gemeld van ongeveer € 1 miljoen, betekent dit dat deze stadsdelen er van uitgaan dat de problemen in 2011 geen effect hebben op de bezuinigingen in latere jaren.

Tegenvallers bij efficiënter werken niet gecompenseerd door meevallers

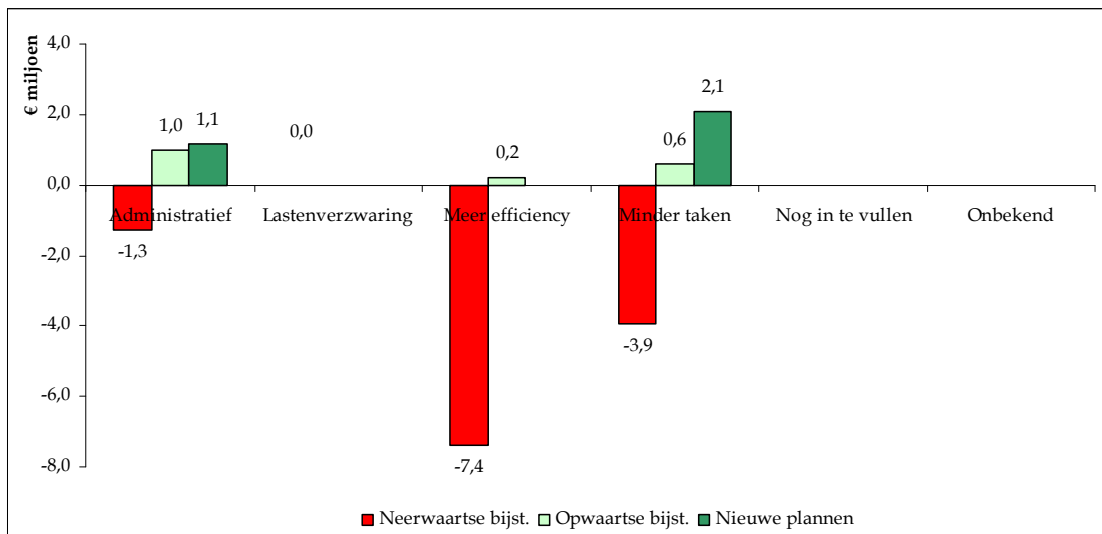
Tegenvallers doen zich voor in drie categorieën bezuinigingen: meer efficiency (-/- € 7,4 miljoen), minder taken (-/- € 3,9 miljoen) en administratieve bezuinigingen (-/- € 1,3 miljoen). De grootste tegenvallers bij het efficiënter werken hebben zich bij stadsdeel Zuid voorgedaan: bezuinigingen op inkoop (-/- € 1,9 miljoen), ICT en de stadsdeelorganisatie zelf (beiden -/- € 0,9 miljoen). Hoewel in omvang de categorie meer efficiency de meeste tegenvallers kent, is het aandeel tegenvallers in verhouding tot de omvang van de bezuinigingsopgave min of meer vergelijkbaar met de bezuinigingen op taken en de administratieve bezuinigingen.

⁵ Stadsdeel Zuidoost heeft aanvullend ook ongeveer € 1 miljoen aan bezuinigingen als 'risicovol' bestempeld.

⁶ In de begroting 2012 van stadsdeel Centrum is ongeveer € 1,1 miljoen aan nieuwe bezuinigingen geïnventariseerd. Dit beeld is enigszins vertekend door de wijze van inventariseren voor dit onderzoek. Deze bezuinigingen zijn namelijk vooral wijzigingen in de begrotingssystematiek die als posterioriteit in de begroting 2012 zijn opgenomen.

Opvallend is dat de tegenvallers bij bezuinigingen op taken of door administratieve bezuinigingen grotendeels of ruimschoots worden gecompenseerd door meevallers of nieuwe bezuinigingen. In het geval van bezuinigingen door efficiënter te werken blijkt dat stadsdelen nauwelijks meevallers kennen en in het geheel geen nieuwe bezuinigingen hebben bedacht ter compensatie van tegenvallers. Figuur 3.6. geeft weer, per categorie, in welke mate meevallers, tegenvallers en nieuwe bezuinigingen zich voordoen.

Figuur 3.6 Bijstellingen en nieuwe bezuinigingen per categorie (cumulatief per 2014)

4 Analyse en aanbevelingen

Uit dit inventariserende onderzoek blijkt dat de stadsdelen goede voortgang hebben gemaakt bij het uitvoeren van hun structurele bezuinigingen voor de periode 2011-2014. Een groot deel van de geplande bezuinigingen in 2011 is ook daadwerkelijk gerealiseerd en de verwachting voor de latere jaren is slechts in beperkte mate verlaagd. Gezien de omvang en de complexiteit van de bezuinigingen waar de stadsdelen mee bezig zijn is dit een goed resultaat. Desondanks moeten bij dit resultaat wel een aantal kanttekeningen worden geplaatst.

€ 12 miljoen aan bezuinigingen moet nog worden ingevuld

In totaal verwachten de stadsdelen in 2014 ruim € 119 miljoen te hebben bespaard. Ten opzichte van de oorspronkelijke plannen (in totaal bijna € 127 miljoen) is er sprake van een relatief kleine bijstelling. Daarnaast moet wel rekening worden gehouden met de nog aanwezige gaten in de plannen. De stadsdelen weten, ook na bijstellingen van de bezuinigingen, nog niet in alle gevallen precies weten op welke wijze ze gaan bezuinigen. In totaal € 12 miljoen aan bezuinigingen moet nog worden ingevuld. Dit speelt met name in de stadsdelen West (€ 5,2 miljoen), Nieuw West (€ 3,4 miljoen) en Oost (€ 2,3 miljoen).

Het feit dat deze bezuinigingen nog moeten worden ingevuld betekent niet dat de plannen van deze stadsdelen tekortschieten. De stadsdelen hebben namelijk in 2013 en 2014 nog de tijd om concrete bezuinigingsmaatregelen te bedenken. Wél betekent het een risico dat deze concrete invulling uitblijft of dat, als te lang wordt gewacht, er te weinig tijd is om een goed plan te maken. Om deze reden beveelt de rekenkamer aan zo snel mogelijk concrete plannen te maken voor de nog in te vullen bezuinigingen.

Aanbeveling 1: Maak concrete plannen voor nog in te vullen bezuinigingen

Stel concrete plannen op waarmee de nog in te vullen bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd. Concrete plannen geven inzicht, op maatregelniveau, niet alleen hoeveel er wordt bezuinigd, maar ook wat het stadsdeel hiervoor gaat doen: wordt er efficiënter gewerkt, worden bepaalde taken geschraapt of worden lasten verzwaard? Maak expliciete afspraken met de stadsdeelraad over het moment dat deze concrete plannen gereed moeten zijn.

Deze inventarisatie is een momentopname: aandacht blijft nodig

De resultaten van dit onderzoek zijn gebaseerd op resultaten uit 2011 en het inventariseren van nieuwe inzichten tot medio 2012. Het onderzoek geeft daarmee een momentopname van de stand van zaken bij de bezuinigingen bij de stadsdelen. Ongeveer driekwart van de bezuinigingen moet nog worden uitgevoerd en gerealiseerd in de komende jaren.

Het is redelijk te veronderstellen dat deze bezuinigingen over het algemeen moeilijker zullen zijn om te realiseren dan de bezuinigingen waarmee in 2011 het eerst is begonnen: laaghangend fruit wordt vaak het eerst geplukt. Dit maakt het noodzakelijk voor de stadsdelen om ook in de komende jaren de voortgang van de bezuinigingen kritisch te volgen en zicht te hebben op de risico's voor succesvolle bezuinigingen.

Daarnaast is het belangrijk om de administratieve bezuinigingen goed te volgen. Dit zijn bezuinigingen die, vanuit het perspectief van de begroting weliswaar boekhoudkundig snel en eenvoudig kunnen worden gerealiseerd, maar de échte bezuiniging moet dan vaak nog beginnen. Het risico bij administratieve bezuinigingen is dat deze achterliggende bezuinigingen nog niet bekend zijn of dat de uitvoering (onopgemerkt) problemen oplevert. Ogenscheinlijk zijn de administratieve bezuinigingen dan succesvol in de begroting ingeboekt, maar uiteindelijk kunnen zich dan in latere jaren onverwachte financiële of beleidsmatige tegenvallers voordoen.

Aanbeveling 2: Bewaak dat de rapportages over de voortgang van de bezuinigingen voldoende inzichtelijk zijn.

Bruikbare voortgangsrapportages geven, op het niveau van bezuinigingsmaatregelen, inzicht in de oorspronkelijke doelstellingen en de mate waarin deze doelstellingen zijn gerealiseerd of dat verwacht wordt dat deze worden gerealiseerd. Daarnaast is het belangrijk betekent dat de rapportages ook eventuele risico's bij de uitvoering van bezuinigingsmaatregelen inzichtelijk maken.⁷ Voor administratieve bezuinigingen moet de voortgang (en de risico's) niet alleen gerapporteerd worden op basis van de boekhoudkundige resultaten, maar ook op basis van de 'achterliggende' bezuiniging.

Nieuwe bezuinigingen vereisen zorgvuldige afstemming met bestaande bezuinigingen
Op dit moment verwachten de stadsdelen zo'n € 119 miljoen te bezuinigen in 2014. Zoals eerder genoemd zijn de stadsdelen en de centrale stad bezig met de voorbereiding voor een nieuwe ronde bezuinigingen. Het is de bedoeling dat de stadsdelen in deze nieuwe ronde zo'n € 69 miljoen gaan bezuinigen in de periode 2013-2016.

Eén van de risico's bij bezuinigen is dat afzonderlijke bezuinigingsmaatregelen met elkaar overlappen.⁸ Deze overlap kan financieel zijn, maar ook beleidsmatig. Als nieuwe bezuinigingen worden ingeboekt zonder afstemming met bestaande

⁷ In bijlage 1 bij de rekenkamerbrief van de Rekenkamer Amsterdam aan de gemeenteraad van Amsterdam (d.d. 23 november 2011 - 'aankondiging onderzoek naar bezuinigingen') zijn enkele suggesties voor de informatievoorziening over bezuinigingen gegeven (zie ook: www.rekenkamer.amsterdam.nl).

⁸ De rekenkamer heeft een analyse van de risico's bij bezuinigingen gemaakt in het kader van het onderzoek naar de centraal stedelijke bezuinigingen. Deze risicoanalyse is opgenomen in de onderzoeksopzet en is beschikbaar op www.rekenkamer.amsterdam.nl.

bezuinigingen ontstaat het risico dat de bezuinigingen uiteindelijk onvoldoende financieel opleveren of dat beleidsvelden onbedoeld zwaar worden getroffen.

Dit risico is niet ondenkbeeldig omdat, voor zover bekend, de nieuwe ronde bezuinigingen zich nadrukkelijk richt op het vergroten van de efficiency van de stadsdelen en de centrale stad.⁹ Bij de bestaande bezuinigingen werd daarentegen door de stadsdelen ook al het meest ingezet op efficiënter werken. In deze categorie neemt het risico op overlap tussen de nieuwe ronde bezuinigingen en de bestaande bezuinigingen door de stadsdelen toe.

Aanbeveling 3: Boek geen nieuwe bezuinigingen in zonder afstemming met bestaande bezuinigingen

Om overlap te voorkomen is goede afstemming tussen reeds bestaande en nieuwe bezuinigingsmaatregelen nodig. Voor een goede afstemming is het essentieel dat de bestaande en nieuwe bezuinigingsmaatregelen dusdanig helder zijn omschreven dat daadwerkelijk kan worden bepaald dat er geen sprake is van overlap.

Door de nieuwe ronde bezuinigingen ontstaat ook het risico dat de aandacht voor de reeds bestaande plannen wordt verdrongen. Om dit te voorkomen is het belangrijk dat de bezuinigingen bij de stadsdelen overzichtelijk blijven en dat de lopende bezuinigingen kritisch gevolgd kunnen worden.

Dit vereist een heldere manier van rapporteren die over een langere periode consistent wordt toegepast waarin voor zowel de bestaande als de toekomstige bezuinigingen voldoende inzichtelijk wordt welke voortgang is geboekt. De rekenkamer beveelt daarom aan om toekomstige bezuinigingen *en* bestaande bezuinigingen op te nemen in één standaardrapportage als onderdeel van de reguliere planning en control cyclus.

Aanbeveling 4: Houd overzicht over zowel de bestaande als de nieuwe bezuinigingen

Een overzichtelijke rapportage geeft over zowel de bestaande als (eventuele) toekomstige bezuinigingen op het niveau van bezuinigingsmaatregelen aan wat de plannen zijn (zowel financieel als beleidsmatig), wanneer deze plannen gerealiseerd moeten zijn en wat de meest actuele stand van zaken is.

⁹ In de kadernota 2013 van de gemeente Amsterdam wordt aangegeven dat ongeveer driekwart van de nieuwe bezuinigingen (van in totaal € 193 miljoen) moet worden gerealiseerd door meer efficiency.

5 Bestuurlijke reactie en nawoord

De rekenkamer heeft op 16 oktober 2012 het conceptrapport voorgelegd aan de dagelijks besturen van de stadsdelen. Hierbij is gevraagd om te reageren op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport. Op 30 oktober 2012 heeft de rekenkamer van alle dagelijks besturen een bestuurlijke reactie ontvangen. Hierna volgt de bestuurlijke reactie van het dagelijks bestuur van stadsdeel West en vervolgens het nawoord van de rekenkamer.

5.1 Bestuurlijke reactie

Met deze brief reageert het Dagelijks Bestuur van stadsdeel West op het conceptrapport over het onderzoek naar de uitvoering van de bezuinigingen die de stadsdelen zich in de periode 2011-2014 hebben voorgenomen. Wij hebben het rapport 'Bezuinigingen stadsdelen Amsterdam 2011-2014' met belangstelling en waardering gelezen. Wij onderschrijven de aanbevelingen uit het bestuurlijk rapport.

Hierna vindt u onze reactie op de vier aanbevelingen.

Aan het eind maken wij nog enkele opmerkingen over de cijfers. Op basis van die opmerkingen verzoeken wij u het rapport hierop aan te passen.

Aanbeveling 1: Maak concrete plannen voor nog in te vullen bezuinigingen

U schrijft in het rapport dat de inventarisatie een momentopname is. Tussen het aanleveren van gegevens - voorjaar 2012 - en nu is het bedrag aan nog in te vullen bezuinigingen lager geworden, in die zin dat bedragen met concrete acties zijn ingevuld.

- De taakstelling bij bestuur en ondersteuning: € 2.118.000.
In juni 2012 zijn maatregelen genomen, namelijk een formatiereductie van 22 fte. Er resteert nu nog een taakstelling van € 200.000 vanaf 2015.
- De taakstelling "Welzijn Nieuwe stijl 2013 en 2014": € 1.913.000.

De ombuiging voor 2013 (€ 1.013.000) wordt conform planning gerealiseerd in 2013. De betreffende subsidies zijn opgezegd.

Over de nog te realiseren ombuiging voor 2014 (€ 900.000) is al gecommuniceerd naar de betreffende instellingen. Definitieve bekendmaking aan de instelling moet nog plaatsvinden.

Aanbeveling 2: Bewaak dat de rapportages over de voortgang van de bezuinigingen voldoende inzichtelijk zijn

Viermaal per jaar (bij de Jaarrekening, 3-, 6- en 9-maands rapportages) rapporteren de budgethouders aan het bestuur over de voortgang van alle bezuinigingen. Dat gebeurt met stoplichtrapportages.

De administratieve bezuinigingen ('stelposten') die boekhoudkundig zijn verwerkt, maar die nog moeten beginnen volgen wij stelselmatig.

Bij het opstellen van de programmabegroting toetsen wij de begroting op de aanwezigheid van (meerjarige) stelposten. Bij de 6-maands bestuursrapportage volgt dan een voorstel om de stelposten concreet in te vullen.

Aanbeveling 3: Boek geen nieuwe bezuinigingen in zonder afstemming met bestaande bezuinigingen

Een bezuiniging dubbel opvoeren is niet mogelijk, omdat we vier maal per jaar de bezuinigingen opnemen in de Planning & Control documenten. Een dubbeling zou daar opvallen.

In uw rapport wijst u terecht op de nieuwe bezuinigingen uit 1Stad1Opgave. Het risico van overlap bestaat. De voorstellen uit 1Stad1Opgave zijn echter nog niet alle concreet. Bij het opstellen van de begroting 2013 hebben wij dan ook het te besparen bedrag uit 1Stad1Opgave ingevuld met alternatieve 'eigen' bezuinigingen.

Aanbeveling 4: Houd overzicht over zowel de bestaande als de nieuwe bezuinigingen
De P&C-cyclus in ons stadsdeel biedt instrumenten om dit overzicht te houden. Zie ook onze reactie bij aanbeveling 2 en 3.

Tot zover onze reactie op de aanbevelingen.

Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de in het rapport gepresenteerde cijfers niet helemaal aansluiten bij de cijfers die het stadsdeel hanteert. Er is een verschil van € 71.000. In de ambtelijke nota van bevindingen was ons dat niet opgevallen, omdat we dit verschil toeschreven aan afrondingsverschillen. Pas bij nadere bestudering van de door ons geleverde gegevens uit het voorjaar van 2012 en het onderzoeksrapport van oktober 2012 viel ons op dat deze € 71.000 is samengesteld uit twee grotere verschillen.

Bezuinigingsmaatregel	Bedrag Rekenkamer	Bedrag West	Vershil
Formatie Burgerzaken	394.000	600.000	206.000
Programma Milieu en water	1.801.000	1.666.000	- 135.000
Vershil per saldo			71.000

Programma 01. Formatie Burgerzaken

Op blz. 12 en 26 in het bestuurlijk rapport staat over deze bezuiniging dat deze opwaarts is bijgesteld. Het tegendeel is het geval. In de oorspronkelijke opgave van de bezuiniging in het Coalitieakkoord stond voor deze maatregel een bedrag van € 1,2 miljoen. In de begroting 2012 is deze maatregel neerwaarts bijgesteld met € 0,6 miljoen naar € 0,6 miljoen. Wij verzoeken u deze passages in het bestuurlijk rapport aan te passen.

Aanpassing blz. 26: Het bedrag voor Programma 01 is 0,6 (i.p.v. 0,4)

Programma 10. Milieu en water

De maatregelen binnen het product afvalinzameling resulteren in een kostenverlaging. Van deze kostenverlaging komt € 135.000 ten goede aan de burger via het tarief afvalstoffenheffing. De netto besparing van het stadsdeel bij deze maatregel is dan ook € 135.000 lager dan de kostenverlaging.

Aanpassing blz. 26: Het bedrag voor Programma 10 is 1,7 (i.p.v. 1,8)

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere inlichtingen wensen dan kunt u contact met ons opnemen.

5.2 Nawoord rekenkamer

De rekenkamer bedankt het dagelijks bestuur voor de tijdige reactie op het rapport. Het dagelijks bestuur geeft aan de bevindingen van de rekenkamer te delen en de aanbevelingen over te nemen.

Het dagelijks bestuur geeft aan feitelijke onjuistheden te hebben aangetroffen. De rekenkamer laat hieronder zien dat dit niet het geval is. We vinden het jammer dat deze opmerkingen nu pas worden gemaakt. Ons onderzoeksproces kent de fase van ambtelijk wederhoor waarin het uitdrukkelijk de bedoeling is om dit soort discussies te voeren, zodat de stadsdeelraad niet met discussies over feiten hoeft te worden lastig gevallen.

Reactie op feitelijke opmerkingen

De eerste feitelijke opmerking van het dagelijks bestuur gaat in op de hoogte van de bezuiniging op dienstverlening. Volgens het dagelijks bestuur was het oorspronkelijke plan om € 1,2 miljoen op dienstverlening te bezuinigen en is dit later bijgesteld tot € 0,6 miljoen. In tegenstelling tot wat het dagelijks bestuur stelt is deze weergave in overeenstemming met de feiten weergegeven in dit rapport. Het verschil ontstaat doordat het dagelijks bestuur en de rekenkamer een ander startpunt hanteren ten opzichte waarvan wordt bepaald in hoeverre er sprake is van bijstellingen.

Het dagelijks bestuur baseert zich op de totale voorgenomen bezuiniging op het programma dienstverlening uit het Coalitieakkoord, terwijl de rekenkamer voor dit onderzoek de concrete bezuinigingsmaatregelen zoals opgenomen in de begroting 2011 heeft geïnventariseerd. Op basis van de begroting voor 2011 bleek dat aanvankelijk het stadsdeel een concrete bezuinigingsmaatregel had opgevoerd ter hoogte van € 0,4 miljoen per 2014. Vanuit de optiek van de rekenkamer betekent dit van de totale oorspronkelijke bezuiniging op het programma dienstverlening van € 1,2 miljoen aanvankelijk voor € 0,8 miljoen nog geen concrete bezuinigingsmaatregelen waren getroffen. Dit komt mede tot uitdrukking in figuur B.1. waaruit blijkt dat het totaal aan geïnventariseerde bezuinigingsmaatregelen van € 23,1 miljoen minder is dan de doelstelling uit het Coalitieakkoord van € 24,2 miljoen.

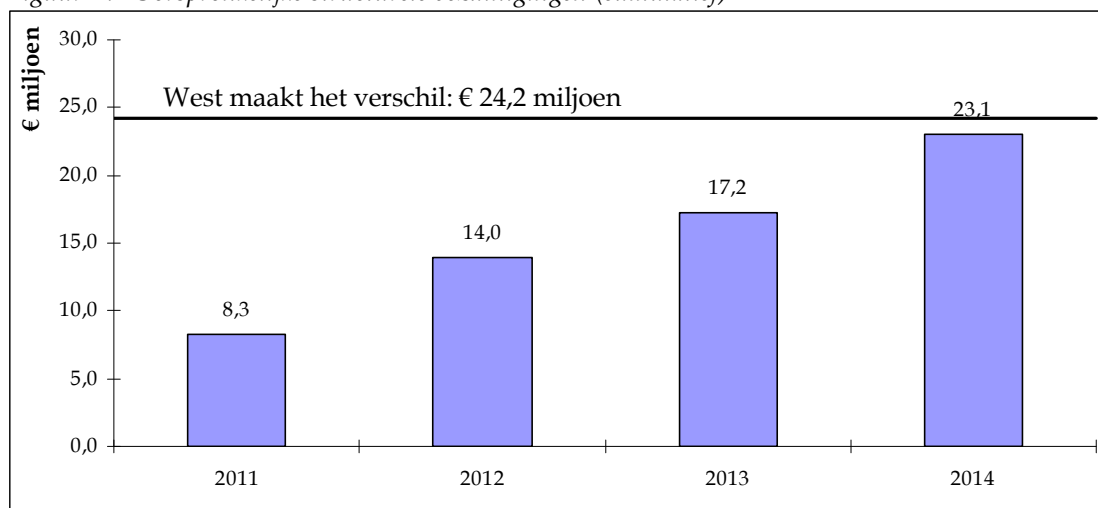
De tweede feitelijke opmerking gaat over de bezuiniging op het programma Milieu en Water. Volgens het dagelijks bestuur bedraagt het totaal aan bezuinigingsmaatregelen in dit programma € 1,7 miljoen in plaats van € 1,8 miljoen zoals de rekenkamer vermeldt. Ook hier is de telling van de rekenkamer gebaseerd op de concrete maatregelen zoals opgenomen in de begrotingen 2011 en 2012 van stadsdeel West. In deze begrotingen is het concrete voornemen om € 135.000,- aan de burger terug te geven via het tarief afvalstoffenheffing niet opgenomen. Los daarvan komt het vaker voor dat stadsdelen een deel van de opbrengst van bezuinigingen al hebben geormerkt voor nieuwe uitgaven (of lastenverlichting). In al deze gevallen heeft de rekenkamer als uitgangspunt gehanteerd dat dit niets afdoet aan de verwachte opbrengst van deze bezuinigingen: er moet immers eerst worden bezuinigd voordat deze uitgaven daadwerkelijk kunnen worden gedaan. Dit betekent dat, zoals ook in dit geval, de verwachte opbrengst van bezuinigingen niet wordt verminderd met reeds geplande uitgaven die met deze bezuinigingen moeten worden gedekt.

Bijlage 1 – Bevindingen stadsdeel West

Oorspronkelijke bezuinigingsplannen

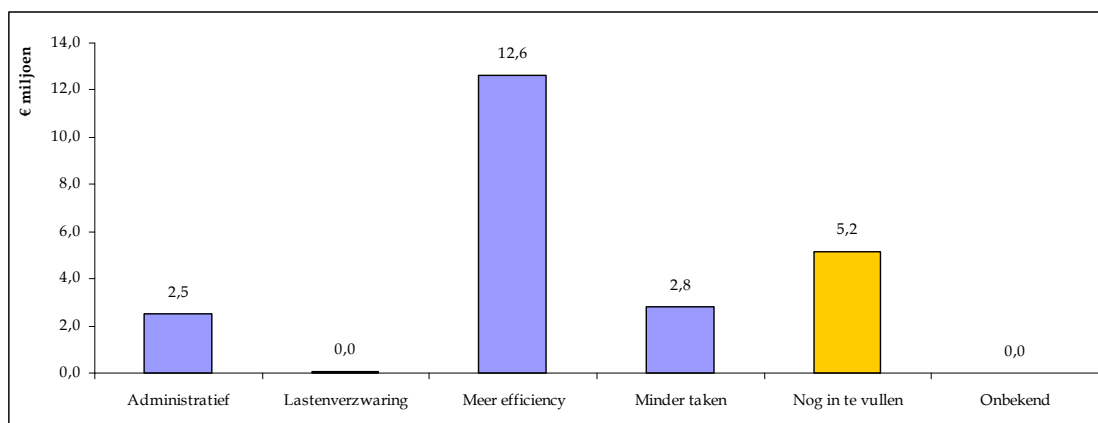
Stadsdeel West heeft in *West maakt het verschil* besloten tot een totaal van € 24,2 miljoen aan bezuinigingen die in de periode 2011-2014 structureel gerealiseerd moeten worden. Op basis van de begrotingen is de uitwerking van deze plannen geïnventariseerd. In onderstaande figuur wordt het totaal van de oorspronkelijke bezuinigingsmaatregelen weergegeven. Dit totaal bevat zowel de geplande structurele als de incidentele bezuinigingen.

Figuur B.1 Oorspronkelijke structurele bezuinigingen (cumulatief)

De geïnventariseerde bezuinigingsmaatregelen tellen in totaal op tot € 23,1 miljoen in 2014. Het geïnventariseerde totaal te bezuinigen bedrag is ruim € 1 miljoen minder dan de doelstellingen uit *West maakt het verschil*. Naast de structurele bezuinigingen heeft het stadsdeel in 2011 ook incidentele bezuinigingen gepland voor 2011 ter hoogte van € 450.000,-. In latere jaren geeft het stadsdeel in enkele gevallen aan te verwachten incidenteel meer geld uit te geven om structurele bezuinigingen mogelijk te maken. Hiervoor besteedt het stadsdeel in de jaren 2012-2014 tussen de € 0,6 miljoen (2012) en € 0,2 miljoen (2014). Het gaat om in totaal 89 structurele en incidentele bezuinigingsmaatregelen. De verdere analyse richt zich op de structurele bezuinigingen, hiervan is in figuur B2 een overzicht gegeven.

Figuur B2 Categorieën bezuinigingsmaatregelen (cumulatief per 2014)

Uit figuur B2 blijkt ook het aandeel van de verschillende categorieën bezuinigingen: de categorie meer efficiency is het grootst en moet in 2014 € 12,6 miljoen opleveren. Na deze categorie bezuinigingsmaatregelen wil het stadsdeel het meest bezuinigen door middel van vermindering van taken (2014: € 2,8 miljoen) en administratieve bezuinigingen (2014: € 2,5 miljoen). Niet in alle gevallen weet het stadsdeel al precies waarop gaat worden bezuinigd. In stadsdeel West moet voor € 5,1 miljoen aan bezuinigingen op een later tijdstip nog worden ingevuld. De omvang van de nog in te vullen bezuinigingen loopt van 2011 (€ 0,7 miljoen) geleidelijk op tot € 5,1 miljoen in 2014. In tabel B1 is een overzicht opgenomen van de grootste vijf bezuinigingsmaatregelen.

Tabel B.1 Top 5 bezuinigingen (cumulatief per 2014)

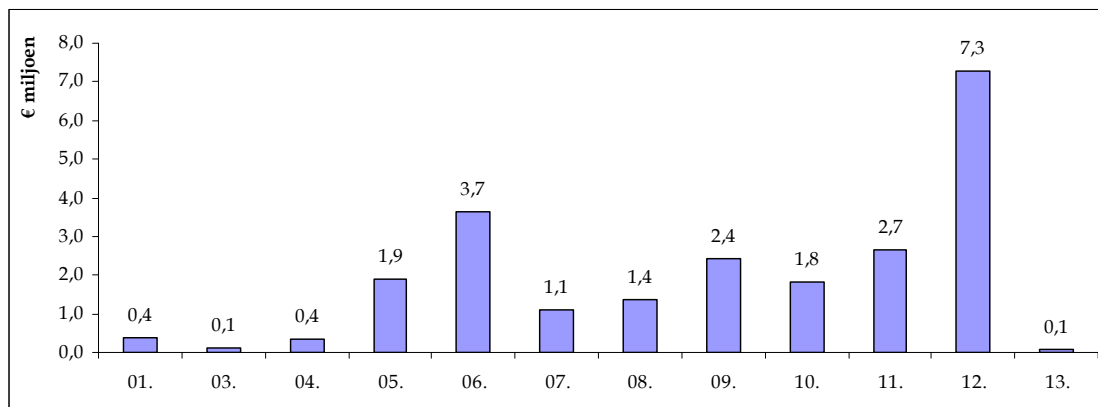
Naam (categorie)	Omvang	Omschrijving ¹⁰
Restant taakstelling: nog in te vullen (nog in te vullen)	€ 2,1 miljoen	Nog in te vullen bezuinigingen

¹⁰ Bron: begrotingen 2011 en 2012.

Naam (categorie)	Omvang	Omschrijving ¹⁰
Netto efficiencywinst door fusie (meer efficiency)	€ 1,8 miljoen	De efficiencyvoordelen als gevolg van de fusie zijn opgebouwd uit de volgende punten: lagere bestuurslasten door minder leden Dagelijks Bestuur en Deelraad en kleinere griffie dan de vier oude opgeteld: 1,4 mln. lagere personeelslasten door minder fte's dan de vier oude opgeteld: 0,6 mln. In 2010 dalen de personeelslasten met 1,5 mln., maar enkele stadsdelen hadden al een daling van de personeelslasten in de meerjarenbegroting staan, waardoor het voordeel in meerjarig perspectief afneemt naar 1,2 mln. In die daling zit ook vertrekkende formatie voor leerplicht, maar daarvoor moeten we een bedrag van € 636.000 aan DMO betalen, waardoor er 0,6 mln. overblijft. lagere huisvestingslasten door concentratie in gebouw aan Bos en Lommerplein: 0,7 mln. Om de fusie tot een succes te maken, moeten er de komende jaren wel aanloopkosten worden gemaakt: tijdelijk extra personeel en afstoten of tijdelijk in gebruik houden van huisvesting Westerpark en De Baarsjes.
Welzijn nieuwe stijl 2013 (nog in te vullen)	€ 1 miljoen	In de Uitwerkingsnota bij de kadernota 'Voor de vernieuwing van welzijn in West' is de totale bezuinigingstaakstelling voor de periode 2011 t/m 2014 (€ 3.550.000) beschreven en uitgewerkt. In 2011 is reeds € 1.300.000 gerealiseerd. Voor de resterende € 2.250.000 is, het bezuinigingsritme voor de jaren 2012, 2013 en 2014 respectievelijk 15%, 45% en 40%. De bezuiniging voor 2012 wordt ingevuld door € 340.000 te verminderen op de subsidie verlening van de 7 grote welzijns instellingen. De bezuiniging van € 1.013.000 wordt nog nader uitgewerkt en ingevuld in de begroting 2013.
Netto opbrengst dekking kosten projectmanagement uit projecten (administratief)	€ 1 miljoen	In het coalitieakkoord is afgesproken dat de kosten van medewerkers die projecten uitvoeren, helemaal worden betaald door die projecten. Een deel werd uit de begroting betaald. Vanaf de begroting 2012 wordt het deel dat uit de gewone begroting wordt betaald € 1 miljoen lager.
Inkoop: betere aanbesteding organisatiebreed (meer efficiency)	€ 1 miljoen	Uit een recent uitgevoerde inkoopscan is gebleken dat het stadsdeel kan besparen door anders in te kopen. Omdat het waarschijnlijk is dat andere onderdelen van de organisatie ook mogelijkheden zien binnen de eigen budgetten om slimmer in te kopen, is de stadsdeelbrede besparing laag geschat. De kans op een onrealistische taakstelling door dubbeltellingen wordt daarmee zeer klein
Totaal top 5	€ 6,9 miljoen	(30% van € 23,1 miljoen aan bezuinigen)

De bezuinigingsmaatregelen zijn verder niet gelijk verdeeld over de beleidsvelden waarop het stadsdeel actief is. De verdeling van de bezuinigen over de verschillende beleidsprogramma's is weergegeven in figuur B3 Hieruit blijkt dat het meest wordt bezuinigd op bestuur en ondersteuning (€7,28 miljoen), welzijn en zorg (€3,65 miljoen) en stedelijke ontwikkeling (€2,65 miljoen).

Figuur B.3 Bezuinigingen per programma (cumulatief per 2014)

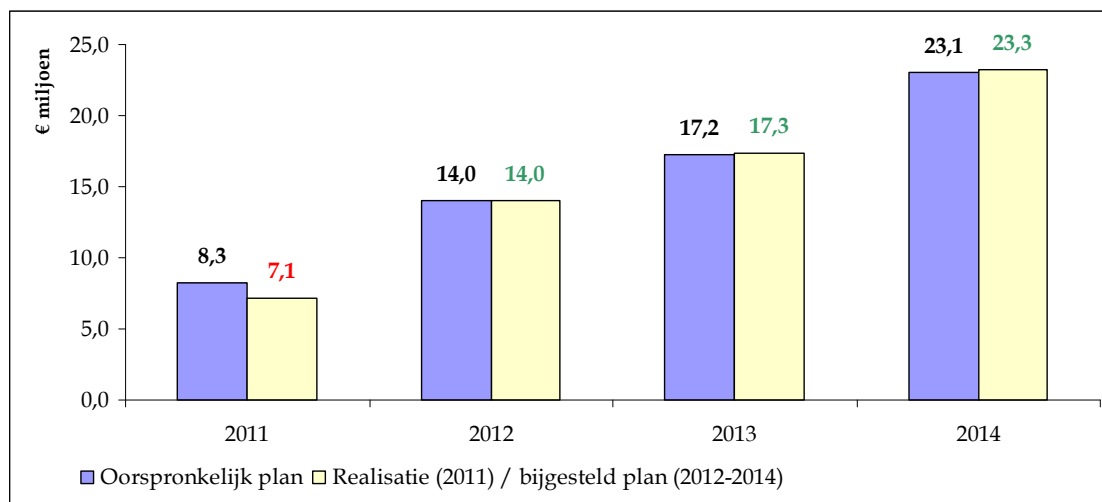
Voortgang van bezuinigingen

In de jaarrekening 2011 rapporteert het stadsdeel over de realisatie van de bezuinigingen uit de jaarschijf 2011. Daarnaast kan er natuurlijk ook sprake zijn van voortschrijdend inzicht ten aanzien van bezuinigingen die gepland staan voor latere jaren (2012, 2013 of 2014). Stadsdeel West heeft als gevolg van dit voortschrijdend inzicht in één geval een bezuiniging opwaarts bijgesteld. Het stadsdeel heeft geen neerwaartse aanpassingen gemaakt en ook geen nieuwe bezuinigingen opgevoerd.

Zoals hiervoor beschreven wordt de geboekte voortgang bij het bezuinigingen op verschillende manieren zichtbaar. In figuur B4 is de voortgang grafisch weergegeven. Hierbij is voor de jaarschijf 2011 de voortgang bepaald aan de hand van de gerapporteerde realisatie in de jaarrekening 2011. Hieruit blijkt dat de realisatie van de bezuinigingen in 2011 ongeveer € 7,1 miljoen bedroeg. Dit resultaat is minder dan de geplande bezuinigingen van € 8,3 miljoen.

Voor de latere jaren is aan de hand van begrotingen bepaald in welke gevallen in hoeverre er sprake is van bijstellingen van bezuinigingen (opwaarts en neerwaarts) en nieuwe bezuinigingen. In stadsdeel West is er sprake van één opwaartse aanpassing. Het effect van deze bijstelling is dat er nu verwacht wordt per 2014 per saldo zo'n € 23,3 miljoen te bezuinigen in plaats van € 23,1 miljoen. Hierna wordt in meer detail ingegaan op de realisatie in 2011 en de bijgestelde bezuiniging.

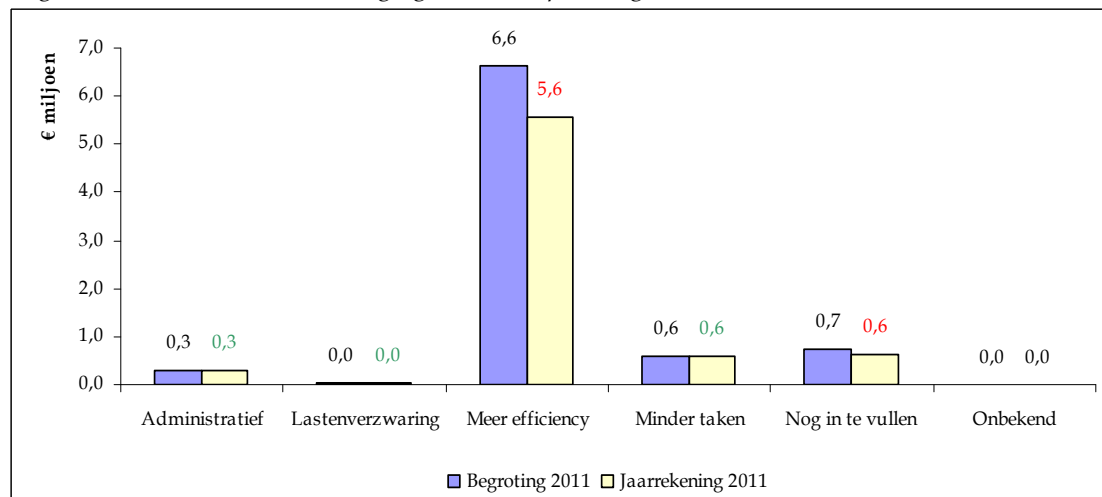
Figuur B.4 Voortgang bezuinigingen 2011-2014

Realisatie van bezuinigingen in 2011

In totaal is in 2011 €7,1 miljoen van de €8,3 miljoen aan geplande bezuinigingen gerealiseerd. In de figuur B5 wordt de realisatie weergegeven per categorie bezuinigingen.

Figuur B.5 Realisatie van bezuinigingen in 2011 per categorie

Uit figuur B5 blijkt dat de tegenvallende bezuinigingen zich vooral in de categorie 'meer efficiency' bevinden. De drie minst succesvolle bezuinigingen in 2011 zijn in de tabel B2 weergegeven.

Tabel B.2 Top 3 minst succesvolle realisatie in 2011

	Bezuiniging	Programma	Categorie	Verskil met begroting
1.	Budgetten boventalligen buiten de fusie	12. Bestuur en ondersteuning	Meer efficiency	-/- € 0,4 miljoen
2.	Vastgoedexploitatie	11. Stedelijke ontwikkeling	Meer efficiency	-/- € 0,3 miljoen
3.	Schoonmaak	12. Bestuur en ondersteuning	Meer efficiency	-/- € 0,2 miljoen

Bijstellingen van bezuinigingen voor 2012-2014

Uit de begrotingen van het stadsdeel blijkt dat er in één geval sprake is van een (opwaartse) bijstelling van de bezuinigingen. Het stadsdeel heeft geen bezuinigingen neerwaarts bijgesteld of nieuwe bezuinigingen getroffen. De opwaarts aangepaste bezuiniging betreft de formatie bezuiniging waar het stadsdeel door meer efficiency € 0,2 miljoen meer verwacht te kunnen bezuinigen dan oorspronkelijk gepland.

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Frederiksplein 1
1017 XK Amsterdam

telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
info@rekenkamer.amsterdam.nl
www.rekenkamer.amsterdam.nl